

Koulukuljetusten ja asiointiliikenteen kilpailutus vuosille 2026-2028

Kunnanhallitus 23.06.2025 § 218

111/08.01.00/2025

Päätösesitys	Kunnanhallitus: 1) päättää käynnistää koulukuljetusten ja asiointiliikenteen kilpailutuksen vuosille 2026-2028 2) valtuuttaa elinvoimajohtajan viimeistelemään tarjouspyyntöaineiston.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Käsittely	Elinvoimajohtaja selosti asiaa keskeytetyn kokouksen aikana.
Perustelut	Kunnan koulukuljetusten ja asiointiliikenteen nykyinen sopimuskausi päättyy 31.12.2025. Elinvoimapalveluissa on valmisteltu uutta kilpailutusta yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Hankinnan kohde

Koulukuljetusten perusrunkona on ollut ELY-keskuksen linja-autovuorot ja näitä täydentävät kunnan kilpailuttamat koulutaksit. Hankinnan kohteena on Pelkosenniemen kunnan koulukuljetusten ja asiointiliikenteen toteutus ajalle 1.1.2026 - 31.05.2028 (2 v 5kk) + 1+1 vuoden optio. Sopimuskausi on suunniteltu päättyväksi samaan aikaan kun ELY:n nykyiset linja-autovuorot, mikä voisi mahdollistaa jatkossa paremman yhteisen suunnittelun.

Hankintakokonaisuus on koulukuljetukset ja asiointiliikenne, joka kilpaitetaan avoimena hankintana. Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo koko sopimuskaudella oli noin 400 000 euroa (alv 0 %). Kyseessä on hankintalain 26§ mukainen EU:n kynnyksarvon ylittävä hankinta, josta on jo jätetty 19.5.2025 ennakkoilmoitus julkaistavaksi HILMA-palvelussa (www.hankintailmoitukset.fi). Ennakkoilmoituksen tarkoituksena on antaa markkinatoimijoille ennakkotieto suunnitellun hankinnan toteuttamisesta ja lyhentää varsinaista kilpailutusaikaa (vähimmäisaika ennakkoilmoituksellisessa kilpailutuksessa 14 pv).

Koulukuljetusten reittien suunnittelussa on käytetty tiedossa olevaa oppilasennustetta. Palveluliikenteen suunnittelu perustuu aiempien vuosien reittikohtaisiin asiakasmääriin. Palveluliikenteen käyttö on ollut asiakasmääriltään vähäistä (0-4 asiakasta / reitti / krt), mutta kuitenkin edellytys ikääntyiden kuntalaisten kotona asumiselle. Palveluliikenne on avointa joukkoliikennettä ja niissä voi matkustaa kuka tahansa. Kyydistä maksetaan omavastuu. Suunnittelussa on arvioitu mahdollisuuksia yhdistää joillain reiteillä palveluliikennettä ja koulukuljetuksia, mikä säästäisi kustannuksia ja ympäristöä. Kunnassa on myös kuluvana vuonna käynnissä osallistavan budjetoinnin kokeilu asiointiliikenteestä Kemijärvelle ja Sodankylään. Tämän jatkaminen on huomioitu tarjouspyynnössä optiona.

Reitit, aikataulut ja oppilasmääräennuste on selvitetty tarjouspyynnön liitteessä. Liitteen reittikuvaukset ovat suuntaa antavia ja niiden tarkoituksena on helpottaa tarjouksen jättämistä. Lopulliset reitit ja aikataulut sovitaan ennen kunkin lukukauden alkua liikennöitsijän kanssa.

Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena esitetään käytettäväksi ainoastaan halvinta hintaa. Hankintalain 93§ mukaan tämä on perusteltava muissa kuin tavarahankinnoissa. Perusteena halvimman hinnan käyttämiselle tässä palveluhankinnassa on, että tässä hankinnassa palvelujen riittävän korkea laatutaso varmistetaan tarjoajille asetetuilla ammattitaitoon liittyvillä soveltuvuusvaatimuksilla sekä kalustoa ja palvelun toteuttamista koskevilla vähimmäisvaatimuksilla. Tarjoajien tulee tarjouksissa sitoutua näiden vaatimusten toteuttamiseen, joten kokonaistaloudellisen edullisuuden arviointi voidaan tehdä ainoastaan halvimman hinnan perusteella.

Ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimukset

Puhtaiden ajoneuvojen laissa (740/2021) säädetään julkisten ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Lailla on vaikutuksia laajasti kunnan ajoneuvohankintoihin sekä joukkoliikenteen ja lakisääteisten henkilökuljetusten ja kuljetuspalveluiden hankintoihin. Puhtaiden ajoneuvojen lain soveltamisalassa ovat ne ajoneuvo- ja liikennepalveluhankinnat ja hankintasopimukset, joiden arvo vastaa vähintään EU:n hankintadirektiivien mukaisia EU-kynnysarvoja. Myös käyttöoikeussopimukset on sisällytetty lain soveltamisalan piiriin Suomessa.

Kuntaliiton yleiskirjeen 13/2021 mukaisesti hankintayksiköllä on joustoa hankinta-ajanjakson sisällä (2.8.2021-31.12.2025 ja 1.1.2026-31.12.2030) velvoitteiden täyttämisessä. Velvoitteita ei tarvitse täyttää jokaisessa yksittäisessä hankinnassa, mutta hankintayksikön (kunta) on lain mukaan varmistettava, että vaatimukset täyttyvät jokaisessa ajoneuvokategoriassa molempien hankinta-ajanjaksojen aikana kokonaisuudessaan. Kunta voi esimerkiksi edellyttää asetettuja velvoitteita vähemmän puhtaita ajoneuvoja joissain hankinnoissa ja vastaavasti suuremman osuuden joissain muissa hankinnoissa. Lain yleisvelvoitteella tarkoitetaan sitä prosenttiosuutta puhtaita ajoneuvoja (lkm), joka hankintayksikön tulee hankinnoissaan täyttää eri ajoneuvokategorioissa hankinta-ajanjakson aikana.

Jotta Pelkosenniemen kunta täyttäisi velvoitteensa, tulisi sen huolehtia, että vuosina 2021–2030 sen kaikista EU-kynnysarvon ylittävissä henkilöauto- ja kevyet hyötyajoneuvo- (M1, M2, N1 -luokat) hankinnoista vähintään 20 % on ns. puhtaita ajoneuvoja. Puhdas ajoneuvo tarkoittaa näissä ajoneuvoluokissa vuosina 2021-2025 tehdyissä hankinnoissa sähkö-, vety- tai vähäpäästöistä polttomootoriajoneuvoa, joka täyttää seuraavat päästörajat: CO₂-päästöt enintään 50 g/km (WLTP-mittaus) ja pakokaasupäästöt enintään 80 % sallitusta arvosta (RDE-mittaus) ja vuosina 2026-2030 vain 0 CO₂ g /km päästöistä eli täyssähköautoa tai vetyautoa. Käytännössä Pelkosenniemellä ei ole tiedossa muita EU-kynnysarvon ylittäviä hankintoja, joissa Puhtaiden ajoneuvojen laki tulisi noudatettavaksi. Velvoite on huomioitu tässä hankinnassa niin, että vähintään yksi ajoneuvo / 20% ajoneuvoista tulee täyttää ns. puhtaan ajoneuvon määritelmän.

Hankinnan toteuttaminen kokonaisuutena

Hankintayksikkö voi jakaa hankintasopimuksen erillisiin osiin ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen. Jos hankintayksikkö ei jaa hankintasopimusta osiin, sen on esitettävä jakamatta jättämisen syyt hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä tai hankintamenettelyä koskevassa erillisessä kertomuksessa (hankintalain 75§). Tässä

hankinnassa osiin jakaminen jakaminen saattaisi vaikeuttaa tarjousten saamista (riittävän kokoiset sopimukset) tai tehdä hankinnan toteuttamisesta teknisesti liian vaikeaa tai liian kallista, kun samalla hankintayksikön tulee huolehtia puhtaiden ajoneuvojen velvoitteiden täyttämisestä.

Aikataulu

Kilpailutuksen aikataulu on suunniteltu siten, että tarjouspyyntö julkaistaan hankintailmoitukset.fi-portaalissa kesä-heinäkuun vaihteessa, kun tarjouspyyntöaineisto on ehditty viimeistellä. Tarjouksia pyydetään niin, että hankintapäätös voidaan tehdä aikaisintaan elokuun alussa. Näin palveluntarjoajalle jää kohtuullinen aika valmistautua ja kuljetuskustannukset ehditään huomioimaan talousarvion 2026 suunnittelussa.

Kunnanhallituksen esityslistan liitteenä on yritysvaikutusten arviointi ja kuljetuspalveluiden palvelusuunnitelma.

Valmistelija	Elinvoimajohtaja Sari Niemi, 040 4809187 Rehtori Anne Pahkala
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	Elinvoimajohtaja Rehtori
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.